

se uchylují k rakouské škole a jsou toho názoru, že produkční kapacita byla poškozena špatnými investicemi během doby boomu. Nebo tvrdí, že vysoké daně a regulace podkopaly motivaci.

Lze vůbec říci, že některý z těchto pohledů je správný? Pravdou je, že ani jeden z přístupů nemá stoprocentní pravdu a nemůžeme říci, že vyhrál. Při pohledu na inflaci v současnosti má částečně navrch po-

ptávkový přístup, že velký nárůst nabídky peněz nebude mít na inflaci významný vliv. Naproti tomu nabídkový přístup říká, že inflace bude vysoká, protože roste množství peněz v ekonomice. Avšak vysoká inflace v současnosti zatím nepřišla. Jedním důvodů je, alespoň pokud jde o USA a Evropu, že sice „rotačky běží naplno“ a centrální banky vrhají na trh množství peněz, ale tyto peníze se do ekonomik z velké části nedostaly.

Zůstávají totiž v bilanci bank (jako např. většina tříleté půjčky evropským bankám od ECB), které si tímto vylepšují svou kapitálovou přiměřenost, místo toho, aby peníze půjčovaly podnikům a lidem, čímž by je dostaly do ekonomiky. Ovšem nebyť toho, inflace by zřejmě byla vysoká – tedy opět remíza.

EVŽEN FOJTÍK

Poločas rozpadu peněz

S články o inflaci jsme se setkali mnohokrát. Víme, že kvůli inflaci naše prostředky ztrácí na hodnotě. Jak to ale jednoduše a pochopitelně vysvětlit klientům nebo jiným poradcům?

Při diskusích o inflaci se často ukazuje, o kolik by inflace z našich prostředků ukousla, pokud by byla 2% po příštích řekněme 20 let. Za těchto podmínek bychom přišli přibližně o 1/3 hodnoty peněz.

Takovéto výpočty mohou někomu připadat moc akademické a odtržené od života. Pořád se to hemží termíny: „předpokládáme“ inflaci 2%. Možná nám to připomíná slovní úlohy z matematiky ze základní školy.

OHLÉDNUTÍ NESTAČÍ

Proto se pojďme podívat, co inflace s našimi úsporami udělala reálně. Co se stalo v minulosti. Když se podíváme do naší české minulosti, naskytne se nám následující pohled (viz graf 1).

V roce 1993 jsme měli 100 Kč. Pokud nám těchto 100 Kč nepřinese žádný výnos, budeme mít i dnes 100 Kč. Jejich kupní síla ale bude nějakých 40 Kč. Za 19 let jsme ztratili 60% hodnoty investice.

Problém tohoto porovnání je v tom, že někdo hned může oprávněně namítat: To bylo ve výjimečné době. A má pravdu. V roce 1993 byla inflace 18%.

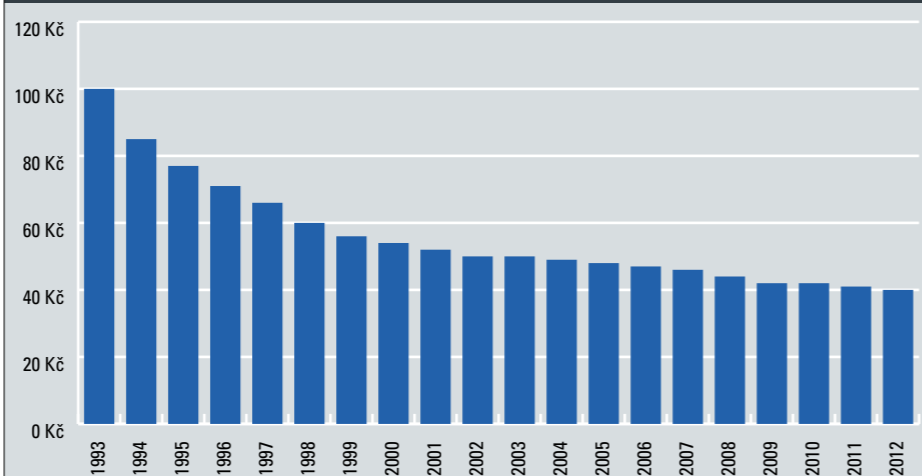
Navíc se nedá vyjít z jednoho jediného pozorování a dělat z toho nějaké dalekosáhlé závěry. Určitě se nedá říci, že za posledních 19 let to bylo takto, proto v příštích 20 letech to bude stejné.

JAK UKÁZAT A VYSVĚTLIT INFLACI LÉPE?

Podívejme se do standardní rozvinuté ekonomiky. Jak vypadala situace v USA je vidět na dalším grafu 2.

Ten nám ukazuje, za jak dlouho nám inflace ukousla polovinu našeho majetku. Možná vzpomínáme na fyziku, kde jsme se učili

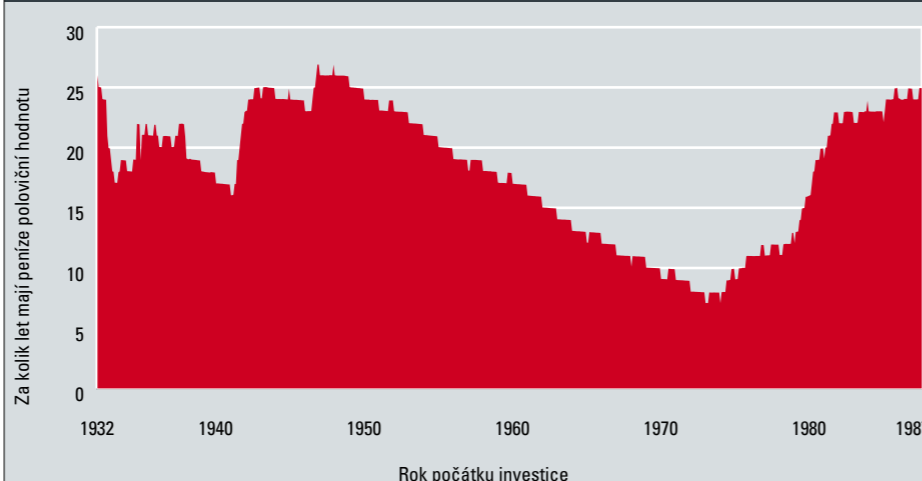
GRAF 1 ZNEHODNOCENÍ PENĚZ INFLACÍ

ZDROJ: AUTOR

FP

GRAF 2 POLOČAS ROZPADU PENĚZ

ZDROJ: AUTOR

FP

o poločasu rozpadu. Poločas rozpadu říká, za jak dlouho se přemění polovina radioaktivního materiálu.

Můžeme se inspirovat fyzikou a zkusit něco podobného i ve financích. I zde můžeme počítat, za jak dlouho se „rozpadne“ polovina našich peněz.

Kdy jsme se dostali na polovinu majetku, záleží na tom, v jakém jsme se pohybovali období. Pokud byla inflace vysoká, stačilo pouze 10 let a z našich peněz zbyla polovička. Pokud jsme se pohybovali v „dobrých“ dobách, potřeboval zub času na zlikvidování poloviny hodnoty investice až 25 let.

RŮZNÉ POLOČASY

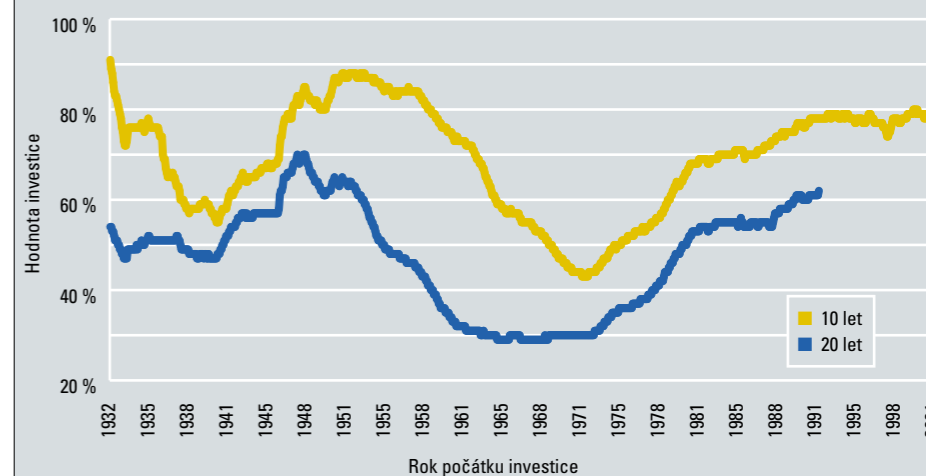
Poločas rozpadu 25 let odpovídá průměrné roční inflaci 2,82% p.a. Poločas rozpadu 10 let odpovídá průměrné inflaci 7,18% p.a. Obojí v minulosti už trhy předvedly.

Pokud se tedy ekonomika bude chovat standardně, můžeme počítat s tím, že z našich peněz bude za 10 až 25 let jen polovička.

Ještě se můžeme podívat, kolik procent by ztratily naše peníze v horizontu 10 a 20 let v minulosti (viz graf 3).

Opět záleží na tom, jaké období bychom „trefili“. Za 10 let bychom měli z původních

GRAF 3 ZNEHODNOCENÍ PENĚZ INFLACÍ

ZDROJ: AUTOR

FP

100 Kč celých 90 Kč nebo také méně než 50 Kč. Za 20 let můžeme ztratit v optimistickém případě jen 30% nebo také celých 70%.

Stejně jako jednotlivé prvky mají různý poločas rozpadu, tak i peníze v různých koutech světa mají různý poločas rozpadu. Zatímco v deflační ekonomice Japonska se

peníze vlivem inflace nerozpadají, v zemích s hyperinflací je poločas rozpadu pouze 24 hodin. Příkladem je Německo v dobách velké hospodářské krize.

PETR SYROVÝ
WWW.KFP.CZ